

پنج شنبه 30 مرداد 1393-24 شوال 1435-21 اگوست 2014

اجباری شدن نام خانوادگی برای افراد در ایران (1313 ش)...

* 30 مرداد در گذر تاریخ

* اجباری شدن نام خانوادگی برای افراد در ایران (1313 ش)

اشاره:

در ایران انتخاب نام خانوادگی از سال‌های انقلاب مشروطه در میان قشر روشنفکر جامعه رواج یافته بود، اما با پایان یافتن جنگ جهانی اول و در سال 1304، واحد زیرمجموعه بلدیه به «اداره» ارتقا یافت و عنوان «احصائیه» برای آن انتخاب شد. پس از آن و در زمان سلطنت رضاشاه، در سال 1313 با تصویب قانون مدنی، استفاده از القاب گذشته منسوخ و انتخاب نام خانوادگی برای کلیه اتباع ایران اجباری شد. در این دوران، افرادی به عنوان مأمور ثبت به مناطق مختلف فرستاده می‌شدند تا نام خانوادگی برای هر طایفه مرجع قانونی داشته باشد. گزینش نام خانوادگی نیز، معمولاً از چند روش پیروی می‌کرد که یکی از آنها پیشه نیاکان در یک قوم است. محل اسکان قوم و نام یا شهرت بزرگ خاندان (پدر، پدربزرگ، جد)، از دیگر شیوه‌های متداول انتخاب

نام خانوادگی بوده است. گاهی هم

یک نام خانوادگی بر اساس شغل یا حرفه (همچون صراف، جواهریان، پزشک‌زاد) یا یک ویژگی بدنی یا فیزیکی (خوش‌چهره، قهرمان) باز می‌گشت. در نهایت و با تصویب قانون مدنی کشور در

سال 1313 ثبت نام خانوادگی نیز، اجباری شد. بر اساس قانون، سرپرست خانواده باید برای خانواده خود نام خانوادگی انتخاب می‌کرد و نام خانوادگی تخصیص یافته از سوی وی به سایر افراد خانواده‌اش هم اطلاق می‌شد. و از آن زمان تاکنون بیش از چهار نسل از ایرانیان به این نام‌های خانوادگی خوانده می‌شوند.

* آتش‌سوزی «مسجدالاقصی» قبله اول مسلمانان توسط

رژیم صهیونیستی (1348 ش)

اشاره:

در سیام مرداد 1348 ش، مسجدالاقصی، اولین قبله مسلمین و یکی از مقدس‌ترین معابد مورد احترام ادیان آسمانی، توسط اشغالگران صهیونیست به آتش کشیده شد. ستون‌های آتش و دود تا ارتفاع صدها متری به آسمان برخاست. در قسمت جنوب شرقی در حدود دویست متر مربع از سقف مسجد کاملاً منهدم گردید و گنبد مسجد در

پنج نقطه سوخت. همچنین یکی از آثار متبرک مسجد و یک منبر مخصوص که هشتصد سال سابقه داشت نیز کاملاً از بین رفت. این جنایت دردناک، بازتاب تند و موج خروشان در جهان اسلام به وجود آورد؛ آتش خشم مبارزان نهضت اسلامی ایران را برافروخته کرد و

رژیم شاه را که همیار اسرائیل بود، دچار بحران جدی نمود. تلاش روزنامه‌های ایران که دست ساواک را در پشت سر داشتند، به منظور

فرو نشاندن خشم ملت مسلمان ایران بی‌نتیجه ماند. در نهایت محمدرضا پهلوی پس از این حادثه ناگزیر شد تا برای کاستن از خشم عمومی، مزورانه، بیانیه‌ای منتشر سازد و اظهار داغداری کند در حالی که وی پس از مدتی که در اجلاس سران کشورهای اسلامی سخنرانی می‌کرد، از مسجدالاقصی نامی نبرد. حضرت امام خمینی(ره)، آتش زدن مسجدالاقصی و کنفرانس اسلامی را به شدت محکوم کردند و کنفرانس را متهم نمودند که تلاش دارد جنایت صهیونیسم را در این حادثه لوث کند.

* روز بزرگداشت دانشمند شهیر «علامه محمدباقر مجلسی» صاحب کتاب عظیم «بحارالانوار» (1111ق)

اشاره:

علامه محمدباقر مجلسی در سال 1037 ق در اصفهان به دنیا آمد. پدرش مولا محمدتقی مجلسی از شاگردان بزرگ شیخ بهائی بود و در

علوم اسلامی از سرآمدان روزگار خود به شمار می‌رفت. علامه محمدباقر مجلسی درس و بحث را از چهار سالگی نزد پدر آغاز کرد و نبوغ سرشار او به حدی بود که در چهارده سالگی از فیلسوف و دانشمند بزرگ اسلام، ملا صدرای شیرازی، اجازه روایت گرفت. از آن پس در حضور استادانی چون:

علامه شوشتری، میرزای جزایری، ملا محسن فیض کاشانی، ملا صالح مازندرانی و

شیخ حر عاملی زانوی ادب زد و به مقامات عالی علمی رسید. سپس به تدریس روی آورد و شاگردان بی‌شماری از مکتبش استفاده کردند. علامه مجلسی در این حال با خود چنین اندیشید که باید گوهرهای گران بهای اهل بیت را که جمع‌آوری کرده است در قالبی زیبا به نام بحارالانوار بگنجاند تا

نه تنها طلاب، بلکه تمام علاقه‌مندان بتوانند به سوی قبله دل‌ها یعنی کلام اهل بیت هدایت شوند. از این روی دست به کاری عظیم زد و شروع به نگارش این دایرةالمعارف بزرگ تشیع نمود. کتاب عظیم «بحارالانوار» حاوی احادیث ارزشمند اهل بیت(ع)

در

یکصد و ده جلد بزرگ‌ترین و ماندگارترین اثر این محدث کبیر شیعه به شمار می‌رود. همچنین حق‌الیقین،

عین الحیاة، مشکوة الانوار به فارسی و

شرح اربعین، مِراة العقول و رساله فی الاوزان به عربی از دیگر آثار این علامه سترگ می‌باشند. سرانجام علامه محمدباقر مجلسی این رادمرد علم و عمل در 27 رمضان سال 1111 ق در 74 سالگی درگذشت و در جوار پدر علامه‌اش در کنار مسجد جامع اصفهان، مدفون شد.

* آغاز هفته جهانی مسجد (تصویب در سال 1382 ش)

اشاره:

به پیشنهاد سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی و با تصویب وزرای امور خارجه کشورهای اسلامی در اجلاس تهران، هفته جهانی مسجد از سی‌ام مرداد ماه برابر با 21 اوت همزمان با سالگرد آتش زدن مسجدالاقصی توسط رژیم صهیونیستی، برگزار می‌شود. در این اجلاس از کشورهای عضو خواسته شد با هدف ارج نهادن به نقش مساجد و صیانت از آنها به عنوان اماکن مقدسه، در احیاء و تجلیل از این روز تلاش کنند. ارائه الگوی مناسب برای بزرگداشت هفته مسجد، تبیین مطالبات و نیازهای مساجد، بررسی وضعیت گذشته و حال مساجد، بررسی نقش مساجد در تعامل بین دین و دولت و معرفی و قدردانی از ائمه جماعات موفق از جمله موضوعاتی است که در این هفته مطرح می‌گردد. تبیین قداست و عظمت مسجد، تکریم نیروهای فعال در مساجد، توجه به عمران و آبادانی معنوی و فیزیکی مساجد، تلاش برای بهبود محتوای برنامه‌های فرهنگی مساجد و ایجاد هماهنگی بین متولیان این اماکن شریف نیز باید در این هفته مورد توجه قرار گیرند.

* سرهنگ قزاقی رهبر معدوم لیبی در کنفرانس غیرمتعهدها

در کلمبو شدیداً به شاه ایران

حمله کرد (1355ش)

اشاره:

وی گفت جمهوری عربی لیبی تجاوزهای ایران به جمهوری دموکراتیک خلق یمن را که عضو گروه ما غیرمتعهدها است محکوم می‌کند.

* دولت از مجلس شورای ملی رأی اعتماد گرفت (1356ش)

* 24 شوال در گذر تاریخ

* درگذشت «عبدالرزاق صنعانی» محدث یمنی (211 ق)

اشاره:

ابوبکر عبدالرزاق بن همام بن نافع الحِمْیری صنعانی از دانشمندان و محدثین مشهور

قرن دوم و سوم هجری است که در

سال 126 ق در صنعا در یمن به دنیا آمد. وی دانشمندی آگاه و پرهیزکار بود و بسیاری از علمای آن روزگار، از دانش او بهره برده‌اند. این فقیه ارجمند که در اواخر عمر، بیناییش را از دست داد، از حافظین برجسته‌ی قرآن کریم بود. عبدالرزاق از حافظان حدیث و راویان مورد اعتماد بوده و هفده هزار حدیث را از حفظ داشت. تفسیر قرآن و کتابی در حدیث از جمله آثار عبدالرزاق صنعانی است. وی در 85 سالگی در یمن وفات یافت.

* وفات «ابن لبان»

فقیه و مفسر مسلمان (749 ق)

اشاره:

ابوعبدالله شمس الدین محمد بن احمد بن عبدالمؤمن معروف به ابن لبان، فقیه، محدث، مفسر و نویسنده‌ی مسلمان مصری در سال 679 ق در دمشق به دنیا آمد و دوران کودکی را در زادگاهش گذراند. وی فقه، اصول فقه و حدیث را نزد اساتید بزرگ وقت آموخت و به درجه‌ی والائی در آنها رسید. ابن لبان همچنین در سرودن شعر نیز دارای قریحه‌ی خاصی بود و علاوه بر تدریس و وعظ و خطابه، به تفسیر قرآن نیز می‌پرداخت. تنها اثر چاپ شده از ابن لبان، کتاب رد معانی الایات المتشابهات الی معانی الایات المحکمات در تفسیر قرآن است که به بررسی آیات محکم و متشابه در قرآن کریم پرداخته است. ابن لبان سرانجام در 24 یا 25 شوال سال 749 در هفتاد سالگی بر اثر ابتلا به بیماری طاعون درگذشت.

* 21 آگوست در گذر تاریخ

* تولد «کاردینال ریشلیو» سیاست‌مدار برجسته و

صدر اعظم فرانسه (1585م)

* تولد «وایئس برینگ» دریانورد و کاشف دانمارکی (1681م)

* تولد «آگوستین کوشی» ریاضی‌دان معروف فرانسوی (1789م)

* مرگ «ژولیوس اوپرت» محقق و خاورشناس معروف آلمانی (1905م)

* قتل «لئون تروتسکی»

یار و هم رزم لنین و سیاست‌مدار مشهور شوروی سابق (1940م)

* تشکیل کنفرانس «دِمبارتن اوکس»، زمینه ساز تشکیل سازمان ملل متحد (1944م)

- * تظاهرات سیاهپوستان «آلاباما» برای اجرای قانون حق رأی (1965م)
- * ترور «بنینو اکینو» سیاستمدار معروف و رهبر مخالفان دولت فلیپین (1983م)
- * روز استقلال کشور «لتونی» از اتحاد جماهیر شوروی سابق (1991م)
- * درگذشت چارلز گوردن فولرتون، خلبان سابق شاتل‌های فضایی (2013م)